

MILSTOLPEN

Österåkers hembygdsförening
Nr 2 år 2011, årgång 30

Margretelunds Slott. Foto Hans von Matérn

I detta nr
**Margretelunds slott, Ester Edbergs minnen, Torpen i Ekbacken,
Sjöräddningssällskapet, Vem vet mest om Österåker**

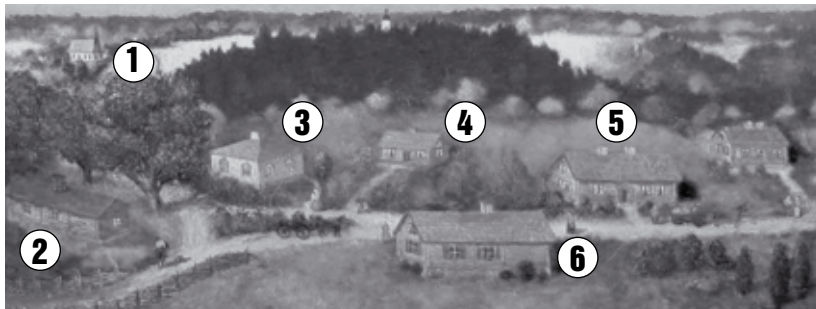
**Anlita er lokala expertis för
färg, mattor, tapeter och dylikt**

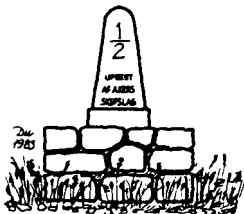

Rättelse gällande omslagsbild i Milstolpen nr 5/2010

Siffermarkeringarna 5 och 6 hade tyvärr blivit omkastade i förklaringen till Målningen av John Ehlton som prydde omslaget i Milstolpe nr 5/2010. Nedan rätt förklaring till målningen ...

*Nr 1 - Österåkers kyrka, nr 2 - Smedjan, nr 3 - Handelsföreståndarens hus,
nr 4 - Krogen, nr 5 - Fattigstugan, nr 6 - Stenhagens handel*

MILSTOLPEN

Österåkers hembygdsförening

Nr 2 år 2011, årgång 30

I detta nummer:	Sida:
Margretelunds slott	4
Ester Edbergs minnen	8
Torpen i Ekbacken	16
Sjöräddningssällskapet Österskär	18
Vem vet mest om Österåker?	21

ÖSTERÅKERS HEMBYGDS-
OCH FORNMINNESFÖRENING

MILSTOLPEN

Redaktion:

Sven Hugosson (ansvarig utgivare)

telefon 08-540 22930

E-post: sven@hugosson.se

Carl-Göran Backgård

Hans von Matérn

Gunnar Winberg

Upplaga: 1.100 exemplar

Bilder: ÖHF:s bildarkiv där ej annat anges

Österåkers hembygds-
och fornminnesförening:

Postadress: Box 606

184 27 Åkersberga

Produktion: Big Box AB, Minna Karlsson, Telefon 08-544 107 30

Margretelunds slott

Foto Hans von Matérn

I vår serie om slotten i Österåker har nu turen kommit till Margretelunds slott. I förra artikeln nämnde jag att Österåkers historia är mycket dess slotts och herresätens historia. Det var till stor del tack vare dessa storgods och deras ägare som trakten kunde utvecklas och växa som den gjorde. Det har vi också försökt påvisa i vår utställning på Hembygds-museet med temat "Österåkersbondens förvandling ....etc" som pågått under 2010 och fortsätter ytterligare en tid i år.

Liksom Rydboholms slott ligger även Margretelunds slott i ett vackert naturområde med utsikt mot vattnet – Trälhavet. Den lilla insjön norr om slottet var under det tidiga 1600-talet fortfarande en lagunartad havsvik kallad Kvallen som gav skyddad ankringsplats för båtar.

Från Webben kan man hämta en del in-

formation om slottets historia. Men även från andra håll, bl.a. Evert Lööfs häfte om Margretelund som gavs ut av Hembygds-föreningen 1984 (som skrift nr 4, MARGRETELUND - EN STORMANSGÅRD I ÖSTERÅKER) samt Catharina von Essens JUBILEUMSSKRIFT om slottet som kom ut 1993. I denna senare publikation, rik på bilder och fakta, får man all information man kan behöva om slottet och dess innehavare fram till nutid. Tre generationer Oxenstierna ägde Margretelund innan det kom i släkten Åkerhielms ägo.

Evert Lööf säger i sin skrift: -"I Gustav Vasas fogderäkenskaper redovisas som hörande till Tuna rättardöme och liggande på Järrö ett förutvarande biskopstorp och en kvarn, ömsevis kallad Tunbo kvarn och Tuna kvarn [....]. Säkertligen var detta den bäckkvarn som

senare benämndes Malms Qvarn och som fanns kvar långt in på 1900-talet...” Järrö var detsamma som jarlens ö.

Margretelund blev säteri under första hälften av 1600-talet då Gabriel Oxenstierna - bror till den store rikskanslern, Axel Oxenstierna - lät bygga det första ståndsmässiga huset. Han kallade säteriet Margrethelund efter sin hustru, Margareta Bielke. Hon ärvde Smedby efter sin far och båda gårdarna hade sedan samma ägare fram till 1840. En lång rad andra gårdar i Österåker inköptes under de kommande åren. Om Smedby gård kan man läsa mer i Hembygdsföreningens skrift Kulturstigar häfte 3 av Henning Loggert. Där beskrivs även ägarlängderna från 1400-talet fram till nutid.

Under sitt yrkesverksamma liv steg Gabriel i graderna – han blev bland annat riksråd, ståthållare över Stockholm samt Uppsala län (1618) och slutade som riksdrots (1634). Förutom Margrethelund uppförde Gabriel även Tyresö slott i Södermanland. Efter Gabriels död i november 1640 ärvdes Margretelund av hans 22-åriga son, också han med namn Gabriel Oxenstierna. Denne gifte sig 1645 med Brita Kurck men äktenskapet blev kortvarigt eftersom Gabriel dog redan två år senare endast 28 år gammal (1647). Då var hustrun Brita gravid i tredje månaden och sonen som föddes sex månader efter faderns död fick även han namnet Gabriel Oxenstierna. Då det nya slottet blev färdigt 1658 var Gabriel endast 11 år gammal, så troligen var det hans mor Brita som lät uppföra det nuvarande Margretelund.

Efter hans död år 1700 gick Margrethelund, Smedby och alla underlydande gårdar över till Gabriels hustru, Elsa Sparre. Hon sålde år 1718 gårdarna till dåvarande sekreteraren vid krigsexpeditionen, Samuel Åkerhielm. (Köpekontraktet finns återgivet i Evert Lööfs ovannämnda skrift nr 4). Samuel, som föddes i Stockholm 1684

och studerade i Uppsala och Åbo och en tid även i Oxford, anställdes efter avslutade studier i kansliet. Han anslöt sig till Karl XII när denne tog sig över Stralsund till Sverige efter färden från Bender. Han var sedan med kungen under fälttåget till Norge. Samuel dog på Margretelund 1768. Evert Lööf skriver om “statsministern och den siste baronen”:- “Riksrådet, friherre Samuel Åkerhielms sons sons sonson, friherre Gustaf Johan Nils Samuel Åkerhielm, vilken tillträdde som ägare av Margretelund år 1864, av de gamle i Österåker mest ihågkommen som ‘Statsministern’, var dock en stor tillgång för bygden. Det är ingen tvekan om att Gustaf Samuel Åkerhielm låg bakom Österåkers snabba utveckling under sent 1800-tal.” Han avled i april 1900. Evert Lööf skriver vidare om statsministerns sonson, den siste baronen: - “Innan friherre Gustaf Samuel Åkerhielm – baronen kallad – gick bort, var Margretelund som det framstod under hans farfars, statsministerns tid, ett minne blott. Margrethelund drabbades, liksom så många andra stora gods i Sverige, av dålig ekonomi. Den nya tiden hade brutit in, på gott och ont. Både löner och skatter steg och stiger fortfarande. En stor gård orkade inte längre försörja det folk som arbetade på den och sitt ‘herrska’ som sedan århundraden var vant vid att kunna leva högt. Mycket annat som inte jag känner till kunde naturligtvis också ha medverkat till den ohållbara situation som i mitten på 1920-talet tvingade ägarna att börja realisera delar av gården.” Evert Lööf ger i sin skrift en mycket positiv bild av baronen och berättar flera intressanta historier från siste baronens tid och om livet på gården förr.

Margretelund idag

Sitt nuvarande utseende fick huvudbyggnaden 1897 då bygget av de två flankerande hörntornen i barockstil blev

klart. Rudolf Arborelius var förmodligen den arkitekt som anlätades härvid. Han var en ofta sedd gäst på slottet.

Större delen av Margretelunds forna marker och jordområden har nu styckats av och blivit bebyggda med villor och radhusområden och utgör en stor del av det Åkersberga som vuxit fram under 1900-talet.

Idag är slottet privatbostad för familjerna Aminoff, von Essen och Kuylensstierna. Margretelund ägs sedan generationsskifte för några år sedan av Elise och Gregor Aminoffs döttrar Michaëla Kuylensstierna, Hélène Aminoff, Catharina Ahrén och Louise Änggård. Ägarna föredrar den ursprungliga stavningen Margrethelund.

Till slottet hör de s.k. Västra flyglarna som uppfördes i början av 1870-talet. De blev senast grundligt renoverade 1992-94 men har mycket kvar av sitt ursprungliga skick. De blev då föremål för ett särskilt kulturprojekt som Österåkers kommun påtog sig ansvaret för och Länsantikvarien och representant från Länsmuseet följde och kontrollerade alla åtgärder för. Det hela stöddes med generösa bidrag från Boverket och Riksantikvarieämbetet samt bidrag från företag och privatpersoner. Arkitekt SAR Peter von Knorring var den som med stöd av Catharina von Essen och Björn Strand arbetade med att skapa ett "kulturcentrum i museimiljö".

Den ena flygeln upprustades och bevarades som ett museum där man kunde se hur tvätteriet gick till för slottets behov tidigare. Här visades även den gamla bryggstugan, bagarstugan och mangelboden. Den andra flygeln, den

s.k. Kuskflygeln fick en ny användning i och med att Björn Strand fick inreda och förlägga sitt kansli för Wirastiftelsen där. Han hade tidigare fått Lions kulturstipendium 1987 för sitt arbete med Wira-spelen och var nu mitt uppe i en intensiv utvecklingsfas för Wiraarbetet. Det intilliggande f.d. Hönshuset blev i det sammanhanget också renoverat och fick ny funktion. Först ordnades konstutställningar där på Kulturens dag från 1992 på Björn Strands initiativ. Åkersbergakonstnärer inbjöds att ställa ut. När denna verksamhet svällde ut nästa år ordnades även ett utställningstält utanför. Även den gamla smedjan från tidigt 1700-tal togs i bruk som galleri. 1994 fick det gamla hönshu-

Café Hönshuset

set en ny inredning med hjälp av arkitekten Peter von Knorring och undertecknad. Det blev Café, och avsiktligt drogs ingen elektricitet in. Här utvecklades "Norra Europas första elsanerade café i modern tid". Också det en idé av Björn Strand.

År 1995 förädrades Catharina von Essen med Lions Kulturpris för sitt arbete att göra området till en kulturoas för Åkersbergaborna. Hon arrangerade bl.a. musiksoareer i slottet och julmarknader vid Västra flyglarna.

Björn Strand gick bort 1996, 53 år, i en hjärtattack. Stefan Cronberg tog över arbetet i Stiftelsen Wiraspelen efter Björn Strand och i sin bok MIN RESA GENOM ÖSTERÅKER I HUNDRA ÅR säger han: "– Jag hade möjlighet att följa Björn Strand under mina år som som kommunalråd och sedan som ledamot i styrelsen för Stiftelsen Wira-Spelen. Björns tragiska bortgång i juli 1996 chockade oss alla. Så mycket det fanns kvar att göra...."

Efter Björns bortgång tonades Stiftel-

sen Wira-Spelens verksamhet vid Västra flyglarna ner undan för undan. Café Hönshuset lämnades och Wirakontoret flyttades in till Åkersberga och nu har de ingen verksamhet längre vid Västra flyglarna. Även julmarknaderna har upphört på grund av att Catharina von Essen inte själv är i stånd att ta hand om dem.

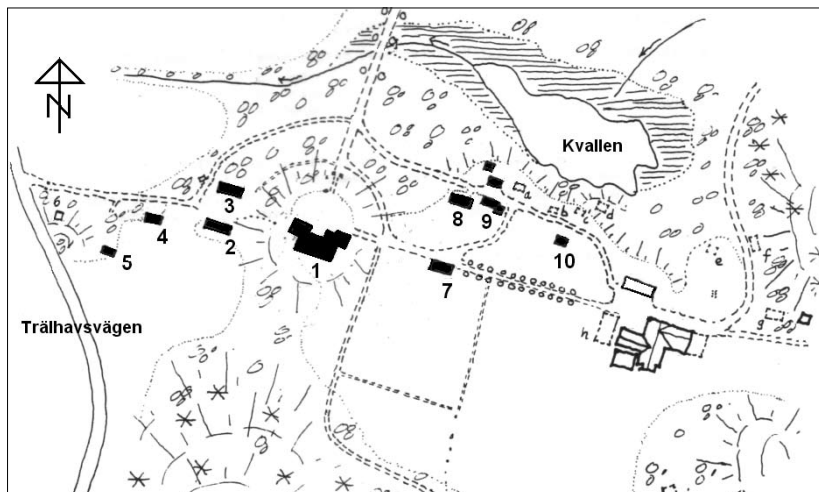
Hans von Matérn

Ref. litteratur:

MARGRETELUND en stormansgård i Österåker, av Evert Lööf, utg. av Österåkers hembygdsförening, Hembygdsskrift nr 4, 1984.

JUBILEUMSSKRIFT Om Margrethelund 1718 - 1993, av Catharina von Essen, 1993.

MIN RESA GENOM ÖSTERÅKER I HUNDRA ÅR av Stefan Cronberg, 2000.

1. Slottet, 2. Kuskflygeln, 3. Tvättstugan, 4. Hönshuset, 5. Smedjan, 7. Parkvillan, 8. Arrendatorbostaden f.d., 9. Garage & verkstad, 10. Lilla trädgårdsillan

Ester Edbergs minnen

Vi har i de två senaste årens Milstolpar i en serie artiklar porträtterat kända kulturpersonligheter med anknytning till Österåker. Det har varit författare, konstnärer samt scenens och bioteknikens folk. Låt oss här växla spår och i detta nummer belysa ett människoode ur kategorin "vanligt folk". Att vi valt Ester Edberg beror på att hon under några barnaår växte upp i den gamla fattigstugan på Stenhagsvägen i nuvarande Hembygdsmuseet. Hennes mamma, Alma Stenberg, var föreståndare där i 11 år i början av 1900-talet. Ett annat skäl till att vi låter Ester Edberg komma till tals är att hennes son, Hans Edberg, år 1973 gjorde bandinspelningar där mamma Ester, då 80 år, berättar om sin barndom, uppväxt och vuxenliv. Hans har låtit oss lyssna på dessa band. Det finns också skriftligt material från 1985 där Ester berättar sina barndomsminnen från tiden i fattigstugan.

Ester Edberg 1917

Vem var Ester Edberg

Ester föddes 1893. Hon bodde fram till 1899 med sin mamma Alma Stenberg och fyra syskon, tre systrar och en bror, i torpet Petersberg tillhörande gården Stora Västanberg, nära sjön Ruggen norr om nuvarande Åkersberga. Ester var näst yngst. Pappan Karl Albert Stenberg Hartenberg var skräddare och f.d. båtsman. Ester berättar att pappan sällan visade sig hemma. Han var mest ute och reste. Mamma Alma fick dra hela lasset och hade det svårt med sina fem barn. Hon tog tillfälliga jobb på gårdarna i trakten och kom ofta hem

sent. Då vankades oftast rågmjölsgröt. För att underlätta mamma Almas börd lämnas Ester bort som fosterbarn i en näraliggande gård där ett eget barn nyligen dött. Ester trivs dock inte, bl.a. skräms hon av katten på gården. Alma tar därför ganska snart tillbaka sin dotter. Det var fattigt och knapert hemma berättar Ester. Det var ont om grönsaker och bröd. Vi åt mest potatis säger hon. Snälla grannar bidrog dock då och då till försörjningen. Exempelvis kunde vi gå till Gustafssons på Västanberg och få en smörgås, får vi veta. Behövde vi handla något, säger Ester, fick vi gå till handelsboden i Åsättra, en promenad på fyra km. Lika långt hade

Österåkers fattigstuga vid Stenhagen

storebror Runo till skolan, som också låg i Åsättra. En smyckad julgran till jul var inte att tänka på. Det hade blivit för dyrt. Ester har också riktigt otäcka minnen från sin tidiga barndom. Hon berättar att hon som fyraåring ramlade ned i en grop och skadade knät. Hon minns också, skräckfyllt, när hon vid ett tillfälle höll på att drunkna när hon badade i sjön Ruggen. Som tur var fanns storebror Runo i närheten och kunde rädda henne.

Minnen från Stenhagens ålderdomshem, den gamla fattigstugan

På hösten 1899 blir Alma Stenberg erbjuden platsen som föreståndarinna på Österåkers ålderdomshem – eller fattigstugan som det hette med äldre språkbruk – vid Stenhagsvägen i nordvästra delen av dagens Åkersberga. Hon ser detta som en verklig möjlighet till att förbättra de knappa levnadsvillkoren för sig och sin familj. Hon tackar därför ja. Hon flyttar tillsammans med sina fem barn in i ett, ganska litet, rum på bottenvåningen i fattighuset. Vi låter här Ester med egna ord berätta om

hur det var att leva och bo i den tidens ålderdomshem. Uppteckningen gjordes sommaren 1985. Ester var då 92 år och bodde på äldreboendet Solhälla i Åkersberga. *"Jag var 6 år och minns mycket väl när vi kom till Stenhagen. Hemmet bestod av ett kök med en stor järnspis och bakugn. In till köket var ett litet rum där vi, Mor och fem barn bodde. Så fanns en större sal där åtta, ibland tio, kvinnor delade på utrymmet samt ett mindre rum för fyra män, ibland sex om så behövdes. På övre våningen fanns ett rum på var gavel med plats för fyra bäddar, däremellan en hall och ett utrymme för en stenmangel och en del andra saker som behövde ställas undan. Vi kom till hemmet i november och julen var nära. Det innebar att grisen skulle slaktas och därmed följande arbeten utföras. Korv skulle stoppas och paltbröd bakas, ister smältas och brukas till smör. Det var också dags för att ordna stortvätt. Då lejdes ett par gummor som tvättade vittvätt och underkläder. Ett stort bykkar hämtades med häst och släde av en torpare från prästgården. Han körde tvätten*

Föreståndarinnan Anna Sofia Thoma, som efterträdde Alma Stenberg 1911, med hjonen på fattigstugans trappa.

till Sundtorp för att sköljas och klappas i sjön. Efter väl förrättat värv kunde tvättgummorna gå till handlare Lindblom, som ägde Stenhagens affär, och hämta någon krona. Så skulle det naturligtvis städas och bakas till jul, ja det blev en arbetsam tid. På hemmet fanns en man som hette Kalle Gabriel. Han var lite "velig", men kunde hjälpa till med en del göromål. Han bar in vatten och ved och hämtade mjölk varje dag från Sjökarby. Om jag minns rätt var det 8 liter som han bar med ett ok. Mjölken slogs upp i stora fat och grädden skummades av och sparades under veckan. På lördagen kärnades smör. På söndagen delades ut bland hjonen en 1/4-dels kaka mjukt bröd och en liten sked av smöret. Det var ofta som Mor och vi barn blev utan. Om Mor hade någon slant över fick vi gå till handlaren och köpa något hekto Pellerins margarin. Mor bakade allt bröd. Alla hade besvär med tänderna och måste ha mjukt

bröd. En eller två gånger i veckan eldades den stora bakugnen upp, deg brukades och bakades ut, ett tungt arbete. En tid förekom också skolfrukost på hemmet. Det var en familj som mist sin mamma och mannen kunde inte ensam ordna allt för barnen. De hade långt till skolan och lika långt hem, så barnen fick gå till ålderdomshemmet på rasten och äta. Jag minns hur de stod vid bordet, det fanns inte stolar till alla. En gång i månaden kom ett stycke kött från en slaktare i Stockholm som kommunen hade avtal med. Köttet fraktades med ångbåten Åkers Kanal till bryggan vid Åkersbro där det hämtades. Det köttet skulle Mor dela i fyra stycken så att det blev en bit till varje söndag. Var det fem söndagar kanske det i bästa fall fanns en liten bit av grisen kvar. Köttet skars i små bitar till den köttsoffa som serverades varje söndag. Första söndagen var det färskt och gott men det övriga köttet mäs-

te ju saltas för att kunna bevaras, så sista söndagen smakade det nog inte lika bra. Grönsakerna kom från prästgårdens trädgård och förvarades i en jordkällare över vintern. Till soppan hörde också klimp. Veckans övriga dagar hade inte heller så stor variation på middagarna. Veckomat-sedeln kunde t.ex. se ut så här:

Måndag: Rotmos och fläsk.

Tisdag: Tisdagssoppa med vetemjölslimp.

Onsdag: Ärtsoppa och bröd.

Torsdag: Pannkakor av ärtmjöl med sylt eller fläsktärningar.

Fredag: Kokt salt sill med potatis.

Lördag: Ölsupa med bröd.

Söndag: Köttsoffa.

Varje frukost bestod av kokt salt sill, ett stycke bröd och en tallrik havregrynsvålning av hela gryn, ångmanglade fanns inte. Varje kväll serverades rågmjölsgrot med mjölk. Om kaffe serverades är jag inte säker på men jag förmodar det, om inte annat så fanns det cikoria. På somrarna följde vi barn med de äldre gummorna till skogen för att plocka lingon och andra bär som Mor kokade sylt av och serverade till pannkakorna när fläsket var slut. Sommartid fick vi bondebönr från Husby. Vi barn gick dit och plockade. Samtidigt spritade vi dem så att det blev lättare att bära hem. Det blev ett gott ombyte. Men det var fler som tänkte på de gamla. Varje jul kom från Margretelunds slott en stor mängd bröd som bakats på slottet. Alla på hemmet fick var sin rågsiktskaka, en stor vetebulle, en saffransbulle och en stor pepparkaka. Det räckte hela helgen. Jag minns också då friherre Åkerhielm till Margretelund avgick med döden. Det blev en storartad begravning med mycket mat till fattighuset så det räckte i flera dagar. Där var många rätter som de gamla inte tordes smaka på. Så dog handlare Lindblom, som hade

Stenhagens handel, och då bjöd familjen hela hemmet på god mat. När det var fastetid kom fru Virén på Näs med hembakade semlor och en ordentlig flaska mjölk. Hon kom med häst och vagn och hjälpte själv till med serveringen. Ibland kom Missionsförsamlingen och bjöd degamlapåkaffe och läste, spelade och sjöng. Så gick en dag i sänder i elva år med många bestyr för den ensamma föreståndarinnan. Ett tungt arbete då alla bekvämligheter saknades. Allt vatten måste bäras in och ut. Att försöka hålla värme under kalla vintrar då alla frös, tyvärr även vägglössen som ihärdigt sökte mänsklig värme, var inte lätt. Det gällde att passa både sjuka och döende, söka rätt på dem som i virrighet avvek och kalla på doktorn. Telefon fanns inte. Det gällde också att skaffa kista och svepa, vilket gjordes i tvättstugan. Jag såg själv Mor vid ett tillfälle bära den döda dit på ryggen, trots att hon själv var liten och späd. Och så till sist ordna med färd till graven. Kommunen hade ett magasin vid kyrkan där det fanns ett förråd av likkistor, standardkistor, alla i samma längd. När så behövdes hämtades de av Kalle Gabriel och kördes på skottkärra till fattighuset. Vid ett tillfälle avled en man som var så lång att kistan inte räckte till. Mor tog då mått på liket och vi barn fick en papperslapp med måttet på för att gå till snickaren som levererade kistorna. Han bodde vid Lagga Grind, strax bortom Kvisslingby. Det måste bli en extra lång kista. En vinter var det ovanligt många som dog. De gamla började undra om doktorn och Mor var i maskopi och förkortade deras liv. Det gick så långt att Mor av de gamla anklagades för detta, ja hon till och med hotades. Så skulle hon även ha omsorg om den egna familjen, en pojke och fyra flickor, och i mån av tid och kraft ägna sig åt dem. Hon var en av den tidens hjältinnor, vilka ofta förblev i det tysta.

Vad hände sedan med Alma Stenberg

Som vi anar av Ester Edbergs berättelse fick mamma Alma ta hand om nästan allt som rörde hushållet för upp till 25 fattighjon samt för sig själv och sina fem barn. För detta får hon en månadslön på 10 kr, dvs. 120 kr för ett år. Någon löneförhöjning blir det inte under de 11 åren som föreståndare. Som tur är får hon en för den tiden inte oväsentlig inkomstförstärkning. Till följd av makens bortovaro och osynlighet anser skräddareskrået att hon var en "förlupen skräddarehustru". Hon beviljas därför ett månatligt bidrag på 5 kr. Ester bor kvar i fattighuset till 1906 då hon slutar skolan. Hon är då 13 år och har gått i skolan i 6 år. Ester berättar att hon tycker att det trots allt var ganska bra på Stenhagen. Vi var aldrig hungriga, säger hon, vi frös inte och vi var friska allihop. Många statarfamiljer hade det säkert mycket värre. Vägglössen var dock ett bekymmer. Alma Stenberg, som föddes 1862 utom äktenskapet i Nykvarn mellan Nyboda och Bammarboda, blir bara 54 år gammal. Efter att ha lämnat över ansvaret som föreståndarinna 1911 till Anna Sofia Thoma, bor hon först ett kort tag i ett rum på Gill-

myra gård längs den gamla häradsvägen inte långt från Stenhagen. Hon flyttar sedan till en liten stuga vid Lilla Säby på Norrö. Alma hjälper till med diverse sysslor i gårdarna runt omkring och i kyrkan. Hon dör 1916 i sviterna efter en olycka. Under städarbete i Österåkers kyrka bar det sig inte bättre än att hon halkar och faller ned från en steg. Hon var i färd med att putsa en ljuskrona och ramlar mot en bänk. Efter hemtransport med häst och vagn blir hon bara sämre och avlider efter ett par dagar.

Hur gick det för Ester

Arbete som piga

När Ester lämnar Stenhagen som 13-åring tar hon plats som piga hos fru Virén på Näs gård. I den familjen fanns två barn. Hon säger att hon fick göra lite av varje i hushållet och för detta får hon en lön på 5 kr i månaden. Hennes sätt att vara och hennes arbetsinsatser uppskattas mycket och redan efter en månad så höjs lönen till 6 kr. Ester trivs mycket bra på Näs och stannar i tre år. Hon vill sedan röra på sig. Nästa plats blir hos nämndeman Ström på Gransäter vid Husby i dagens Åkers-Runö hösten 1909. Även där trivs Ester myck-

Landstormssoldater 1915. Euren liggande till höger.

et bra. Här får hon som 16-åring 10 kr i månaden i lön, alltså lika mycket som mamma Alma får som föreståndare för fattigstugan! Det gick för första gången i livet att spara en slant. I sin mycket positiva berättelse om livet på Gransäter lyfter hon också fram en otäck händelse. Ström hade en pojke som var några år äldre än Ester. Han skulle som 16-åring föra två hästar till en beteshage i närheten av gården. Han rider på den ena och har ett rep till tygeln på den andra. Hästarna

Ekhyddan 1910. Dåvarande hyresgäst - stinsen i Åkersberga med familj

blir då skrämda av tåget och sätter av i sken. Pojken faller av, släpas med ett gott stycke och skadas allvarligt. Han dör på våren 1910, endast 20 år gammal. Ester stannar också 3 år hos familjen Ström och flyttar därefter in till Stockholm. Hon tjänar där som piga hos flera familjer. Först hos sjökapten Levrin. Han var änklings och bodde i hörnet av Vattugatan och Sveavägen tillsammans med fem vuxna eller nästan vuxna barn. Kapten Levrin har hand om sjöförklaringar och var om dagarna på Skeppsholmen. Ester säger att hon hade det mycket bra, bl.a. har hon en hel del ledig tid. Hon längtar dock efter något annat, helst ute på landet, och söker efter 1 ½ år en annan anställning. Hon får plats hos familjen Grundberg med lägenhet i Stockholm och sommarställe på Arholma. Åter ett sjökaptenshem. Familjen har tre flickor och en pojke. Där var massor att göra, säger Ester. Dessutom var fru Grundberg mycket fordrande och pojken bortskämd så Ester trivs inte i den familjen. Hon flyttar därför till dr Brising som bor och har praktik vid Parkud- den. Hos den familjen var förhållandena

mycket bättre, även om Ester ansåg att fru Brising var tråkig och gav lite inspiration.

Ester gifter sig

Ester stannar till sommaren 1916, samma år som mamma Alma dör. Då är det dags att tjäna hos en annan doktorsfamilj, dr Rholin, som var provinsialläkare i Österåker. Hösten 1917 flyttar han till Karlskrona för att där bli stadsläkare. Ester, som sedan nyårsdagen samma år är förlovad med Irenius Edberg, följer med. Irenius, eller Euren som han kallas i dagligt tal, lär ha sagt:

”Du får flytta med till Karlskrona, bara du är hemma till första maj nästa år, så att vi kan gifta oss”. Ester kom också ”hem till Österåker” ett halvår senare och bröllopet står i juni 1918.

Euren Edberg 1917

Euren har se-

Interiör från Kahnlunds snickerifabrik 1924. Euren Edberg nr tre och Gustaf Kahnlund, med benlindor, nr fem från vänster

dan några år tillbaka plats som "stabbläggare" vid Kahnlunds såg intill Åkers kanal i Åkersberga. Stabbläggaren bär på sin axel virket från sågen och staplar detta i "stabbar". Ett tungt arbete och för det får han 43 kr i veckan. Arbetsveckan är 48 timmar. Efter ett par år blir det andra arbetsuppgifter, bl.a. som s.k. "kantare" vid sågen och "riktare" vid den snickerifabrik som Kahnlund utvidgade sin rörelse med år 1924. Lönen i verkstaden var 95 öre i timmen. Under denna tid gjorde han sig illa i ena handens fingrar. Ester minns att Euren inte hade särskilt höga tankar om dr Wik, som behandlade skadan. "Han bara snörpte ihop", var det bistra omdömet. Dr Wik hade efterträtt dr Rohlin som provinsialläkare i Österåker. Ester minns också att Euren vissa lördagar efter att ha slutat jobbet i verkstaden extraknäckte med att lossa järnvägsvagnar som kommit med virke till snickerifabriken. För att lossa en järnvägsvagn fick han 10 kr. Ester gick vid dessa tillfällen ned till maken med kaffe och bullar. Kahnlund, som ägde och drev sågen och snickerifabriken, var motståndare

till fackföreningar, berättar Ester. Han blev dock till följd av samhällsutvecklingen och arbetarrörelsens successiva styrketillväxt tvungen att byta förhållningssätt. 1926 accepterar han därför att arbetarna ansluter sig fackligt. I det Edbergiska familjearkivet finns ett intressant foto. Det är taget den 25 juni 1915 i samband med en mobiliseringsövning. Första världskriget pågår sedan tre kvarts år. Vi ser en grupp soldater i landstormsuniform. Verktygen i soldaternas händer tyder på att någon typ av fältarbeten är i görningen. Euren är soldaten som ligger ned till höger med sågen över axeln.

Familjen växte men var trångbodd

En löneförmån hos Kahnlunds var fri bostad plus ved. Det tråkiga var dock att det inte fanns någon ledig sådan bostad när Ester flyttade hem till Åkersberga. De hyrde därför, under knappt två år, 1 rum och kök hos Euren:s pappa Johan August Edberg som 1904 köpt en tomt och bebyggt denna vid nuvarande Åkersberga-vägen 20. Familjen Edberg kom från Rimbotrakten. Euren var då 12 år. Huset,

som byggdes till 1918 finns kvar i dag och kallas fortfarande för Ekhyddan. Från husets övervåning har man en hänförande utsikt västerut över Tunaviken mot Johannelund. För tomten betalade svärfar 750 kr år 1904, berättar Ester. Denna fastighet ägs idag av Esters yngste son Hans Edberg och hans hustru Astrid. I slutet av 1919 blir en tjänstebostad ledig. Den är också på 1 rum och kök och ligger några hundra meter bort vid samma gata men närmare järnvägsstation, handelsbod och Euren:s arbetsplats. På 1920-talet finns i huset flera tjänstebostäder. Euren:s bror Joel och hans hustru Maria bor i en av dem. Huset, som alltså ligger där nuvarande Åkersbergavägen korsar Uranusvägen, är sedan dess ombyggt och tjänar idag som bostad för en familj. Familjen växer successivt. Första barnet, Gunnel, kommer 1919. Det blir ytterligare sex barn, Uno 1920, Kerstin 1922, Barbro 1924, Viveka 1929, Inga 1932 och Hans 1933. Nio personer skall alltså samsas om plats i ett rum och kök! Det är inte lätt. Ester får ägna sig helt åt hemmafrurollen. Hon berättar att det var bökigt och trångt, vilket är lätt att inse. Det var t.ex. nödvändigt att ligga skavfötters i sängarna. Yngsta barnet får sova i "stora byrålådan". Mat finns emellertid åt alla, även om det var knapert med hushållspengar. Någon tvättstuga finns det inte i huset. Tvätta får man göra i kanalen 300 meter bort. Förhållandena blir dock mycket bättre i och med att familjen får disponera ytterligare ett rum i huset, fast på övervåningen. Det var jätteskönt, säger Ester. Vi kunde skaffa soffa och skrivbord och lägga korkmatta på golvet. Nu går det också lättare att ordna sängplatser. Familjen bor kvar till 1937. Då tar Euren och Ester över Ekhyddan, som alltså är Euren:s gamla föräldrahem. Här kan man

Köket i fattigtugan

nu breda ut sig på tre rum och kök, en stor förbättring. Euren byter arbetsplats till Stållinefabriken och arbetar till några år in på 1950-talet. Han får hjärnblödning 1953 och dör 1957. Efter makens död engagerar sig Ester med att hjälpa gamlingar som behöver vård. Hon hjälper också en familj med matlagning och andra hembestyr. Mamman i familjen är sjuk och sängliggande och pappan arbetar inne i Stockholm. Det blir några timmar varje dag. Ester bor kvar i Ekhyddan till 1967 tillsammans med yngste sonen Hans och hans familj. Hon flyttar då till en liten våning vid Storängsvägen i Åkersberga. I början av 1960-talet reser Ester som turist tillsammans med en väninna till Jerusalem. Hon har under många år, liksom flera barn och släktingar, varit aktiv i Svenska missionsförbundet.

Hur gick det för Esters barn

Tre av barnen, Gunnel, Uno och Kerstin, får alla direkt efter att de slutat skolan tillfälliga arbeten vid Melins väskfabrik, en för den tiden stor arbetsgivare i Åkersberga. Det var lätt för unga att få jobb i slutet av 1930-talet. De stannar dock inte så länge vid väskfabriken. Gunnel blir först hembiträde, går en tillskärarkurs och arbetar därefter som mönsterritare och sömmerska. Hon dör 2007. Äldste sonen Uno blir bokhandlare.

Torpen i Ekbacken

- Moberg och Berggren - vad sker numera där?

Det gamla båtsmanstorpet Moberg (nr 103) som en gång låg bakom idrottshallen vid Hacksta elljusspår flyttades av Hembygdsföreningen 1998 till Ekbacken och renoverades av duktiga föreningsmedlemmar. Huset, som ligger bakom den nya dansbanan, hyrs sedan några år tillbaka av Marie-Louise Berthels som där driver verksamhet med kaffeservering och försäljning av konsthantverk. Hon har kaffeserveringen öppet söndagar kl 12 - 16, men finns där de flesta dagar, både

sommar och vinter. Vintertid kan besökare njuta i en mysig stugmiljö värmd av en brasa i den öppna spisen när man dricker sitt kaffe. Hon kan erbjuda både hembakt och konsthantverk av egen och andras tillverkning. Och sommartid kan man sitta utanför torpet och koppla av i skön natur i skuggan av en av Åkersbergas praktfullaste ekar. Marie-Louise har drivit verksamheten i torpet i tio år och var fram till årsskiftet även ansvarig för uthyrningen av Vita huset och dess tillsyn.

Ester Edberg forts..

Har drev i många år Edbergs bokhandel i Åkersberga. Nu heter den Akademibokhandeln. Han avlider 2006. Kerstin arbetar på L. M. Ericsson större delen av sitt yrkesverksamma liv. Barbro arbetar först på flygflottillen i Hägernäs men blir efter giftermål några år bondmora på Hjälmsätra gård en knapp mil nordost om Åkersberga. Hon och maken flyttar sedan till eget hus i Skånsta. Hon dör 2006. Viveka blir barnsköterska på Sachska barnsjukhuset. Inga arbetar först i en skoaffär och därefter hos Remingtonsskrivmaskineri i Stockholm. Yngste sonen Hans har arbetat med litet av varje. Han har varit bokhandlarbiträdare, skrivmaskinsreparatör hos Hadar Schmidt och chaufför. Han har också arbetat på dammsugarfabriken Dambi i Åkersberga och på teknikföretaget Calux. De senaste åren av sitt yrkesverksamma liv är han skolvaktmästare i Åkersberga.

En positiv livssyn

Det ligger nära till hands att tro att Ester Edberg efter ett långt liv under knappa förhållanden, och med en hel del besvärigheter, skulle vara bitter och anse sig illa behandlad av ödet. Men så icke. Efter att ha lyssnat igenom de tre kassetbanden framträder bilden av en förvånansvärt glad, positiv och förenöjsam person. Den då 80-åriga Ester berättar livfullt och skrattar ofta. Hon ältar inga oförrätter utan ser problem och svårigheter som en naturlig del av livet. Hennes berättelse ger en god bild av hur det var att växa upp under mycket enkla förhållanden och sedan under hela vuxenlivet behöva anpassa sig till en bister ekonomisk verklighet. De sista tio åren av sitt liv bor Ester på äldreboendet Solhälla i Åkersberga. Hon tycker hon har det väldigt bra och konstaterar att hon är den ende i släkten som blivit så gammal. Ester avlider 1988 vid 95 års ålder.

JÖRGEN THULSTRUP

Torp Moberg

Det andra torpet, dragontorpet Berggren (med nr 8) som ligger bakom Vita huset, kom dit tidigare. Året var 1997 men det blev inte färdigrenoverat förrän 2002 på grund av de omfattande arbetena som krävdes. Också det flyttades av föreningen med hjälp av bl.a. dess ihärdiga "sega gubbar".

Den siste soldaten som bodde i torpet var dragonen Carl Otto Berggren. Han blev mycket gammal och bodde i torpet till sin död 1953. Man kan läsa mer om flytten från Luffarbacken till Ekbacken i Milstolpen nr 2/1997 och 1/2002. Olle Löfgren berättar i sin artikel i Milstolpen 2002 att "ägaren, en byggfirma ville bli av med huset, och Hembygdsföreningen fick stugan." Torpet hette ursprungligen Högbacca och låg där nu PEAB uppfört stora hus med bostadsrättslägenheter i kv Dragspelet.

Torpet fick en högtidlig invigning i december 2003 då vår he-

dersordförande Tage Ohlsson iklädd stilenlig dragonuniform modell Ä klippte det blågula bandet. Detta kan man läsa om i medlemsbladet Milstolpen nr 1/ 2003.

Sedan 2004 har torpet hyrts av Marita Tunevall som där bedrivit försäljning av antikviteter och prylar av olika slag. För tillfället ligger hennes verksamhet nere.

Hans von Matérn

Torp Berggren

Sjöräddningssällskapet

- Österskär

Svävaren Rescue Virginia Wijk

Åkersberga har fått en egen filial till Sjöräddningssällskapet!

I början av 1900-talet var sjöräddningen i Sverige i så dåligt skick att den användes som internationellt skräckexempel. De svåra stormarna i början av seklet skördade många människoliv och till slut tog kustbor och engagerade privatpersoner saken i egna händer. De startade insamlingar för att själva bekosta båtar och räddningsstationer. Med hjälp av många små gåvor och allt fler stora donationer, kunde Sjöräddningssällskapet spridas längs den långa svenska kusten. Sedan 1907 har Sjöräddningssällskapet undsatt mer än 25 000 fartyg och räddat över 70 000 människor i sjönöd.

Ideell förening som räddar liv

Sjöräddningen är en ideell förening som räddar liv. Vi begär inga pengar av stationen. Vår verksamhet bygger helt på gåvor, donationer och medlemsavgifter. Sjöräddningssällskapet sparar varje år 900 miljoner åt staten, genom att helt ideellt ta hand om 70 % av sjöräddningen.

Sjöräddningssällskapets arbete drivs framåt tack vare många ideella insatser.

Men det kostar pengar varje år att utbilda de frivilliga, reparera båtar och tanka för att kunna gå ut på larm. Mycket av den dagliga driften täcks av medlemsavgifter från de över 75 000 medlemmarna.

Stationen i Österskär

ingår tillsammans med tvillingstationen vid Karl-Johan slussen, i samlingsnamnet Räddningsstation Stockholm. De båda stationerna samarbetar i stor utsträckning när det gäller larm, övningar samt uppvisningar vid olika evenemang. Respektive station har sin egen organisation som ansvarar för materiel, besättningar, drift och underhåll. Sedan maj 2010 har Österskär en egen stationsbrygga nere vid Solbrännan/Österskärs havsbud. Och sedan senhösten finns det en stationsbod (den gröna Friggeboden vid parkeringen) med kontor och förvaring av materiel. Stationen har 45 besättningsmän som jourar i alla väder, dygnet runt, året runt. Det finns flera olika räddningsenheter på stationen. Rescue Österskär (räddningsbåt 90), en Rescue Runner F&B II (vattenskoter) och Rescue Virginia Wijk (sväware), en styrbulpetbåt samt ett miljösläp med 400

meter högsjölans lastad. Syftet med detta miljösläp är att vi snabbt ska kunna lägga ett första förband på miljön vid exempelvis en oljeläcka.

Uppdragen ökar

Antalet fritidsbåtar ökar i området och allt fler människor vistas i vår skärgård. Antalet akuta ambulanstransporter och andra så kallade "prio 1 larm"/uppdrag har ökat under det gångna året vilket ställer ökat krav på besättningarna. Det är en av anledningarna till att övningar är oerhört viktiga. Övningar sker ofta internt men också med andra enheter såsom vägnets bilfärjor, Norrlandsflygs räddningshelikopter Life Guard 902 från Norrtälje. Polisen, Kustbevakningen och kommunal räddningstjänst mfl.

Rescue Österskär - stationens huvudenhet

Ombord på Rescue Österskär är man vanligtvis 4 besättningsmän, varav en är befälhavare, en styrman, en navigatör och en däckman. Båten är utrustad med dubbla radarskärmar, dubbla plotterskärmar, sjökort, maskindrivna brandpump, ett flertal brandsläckare, ett flertal strålkastare för att söka i mörker, ett flertal överlevandsoveraller, flytvästar, sjukvårdsmaterial, bår osv. Båtens motor, en Scania diesel på drygt 600hk, har en marschfart på 27-28 knop men vid larm går det snabbare, runt 35 knop. Båten drivs med vattenjet.

Sjöräddningsstation Österskärs mål är att få en större räddningsbåt i 12 metersklassen som bland annat kan lasta ambulansens alfa-bår på ett bättre sätt och som kan ta ombord fler skadade vid en olycka. Är du eller någon som du känner intresserad av att skänka ett bidrag eller en hel båt till

Faktaruta - Sjöräddningen Österskär

Antal besättningsmän: 45 stycken

Antal räddningsenheter: 4 stycken

Bryggan finns:

Vid Solbrännan/Österskärs Havsbad

Jourtelefon: 0705-80 82 01

Rescue Österskär

stationen, kontakta oss då på telefonnummer 0768-97 94 04 eller e-postadress- alla bidrag är mycket välkomna.

Svävaren Rescue Virginia Wijk

Under vinterhalvåret, när isen ligger, används stationens sväware – Rescue Virginia Wijk. Svävaren har dubbla motorer, en lyftmotor i fören och en motor med rotorblad i aktern. Att ha en sväware på stationen underlättar. Speciellt vid isolyckor där en sväware många gånger är mer effektiv än en helikopter. Stationen håller sig alltid ajour med var många skidskoåkare befinner sig, allt för att snabbt kunna vara på plats om olyckan skulle vara framme.

Vill du veta mer om hur det är att arbeta som besättningsman är du välkommen att kontakta oss på telefonnummer 0768-97 94 04 eller sänd ett mail till Svenska Sällskapet för Räddning af Skeppsbrutne

Medlemmar får kostnadsfri hjälp

Ett årsmedlemskap kostar endast 700 kr. Då får man kostnadsfri hjälp vid exempelvis driftstopp eller roderhaveri. Man får tidningen Trossen fyra gånger per år. Tidningen innehåller intressanta artiklar om båtliv, sjöräddning och sjösäkerhet. I tillägg till detta får man också medlemsdekaler att sätta på bil och båt. Man är också med och stöttar en organisation som arbetar för att rädda liv till havs.

Johan Lindström, Skeppare/Sjöräddare
Marknadsansvarig Sjöräddningen Österskär

PÅ HEMBYGDSMUSEET

en dikt från Grönköpings Veckoblad nr 9, 2010

Jag på museet har min fröjd
studerar redskap liksom slöjd,
som samlats här från flydda år
av hembygdsvänners trägna kår.

Jag älskar er, ni vardagsdon
av skilda former och fason,
som står i monter museal
och här och där i rum och sal.

Här, till exempel, är en spik,
en vördnadsvärd och kär relik.
Och där en rostbelupen plog
som smeden uppå städet slog.

Vem täljer väl de räfseskäft
som man till skördetiden haft?
Vem snidade de burkars rad
som stå här på rustik parad?

Se alla spinnrockshjul som svängt!
Och klapprån som på tvätten dängt.
Och dessa vävda örngottsband
som krusats av en kvinnlig hand.

Vår bygd var fattig - men blev rik;
Så är vår välfärdshistorik.
Det skadar ej att tänka på
den hårda tid som rådde då!

Då får man mera perspektiv
på vårt moderna samhällsliv
med konjukturer ned och upp
och svikna investeringshopp!

Ack, kunde också min lyrik
få leva kvar som denna spik,
och skänka eftervärlden fröjd -
-då var jag med min gärning nöjd!

A-lfr-d V:stl-nd

Vem vet mest om Österåker?

Under läsåret 2010/2011 pågår i ÖHF:s regi med stöd av kommunens kultur- och utbildningsnämnd ett projekt med rubrikens namn inom skolorna.

Genom åren har vi vid besök i skolklasser kunnat konstatera att elevernas kunskap om vår kommuns historia är fragmentarisk. Detta är kanske inte att förvånas över; med kommunens expansion följer att lärare måste rekryteras från grannkommuner, lärare som självklart inte heller har kunskap i ämnet. Med detta projekt hoppas vi kunna öka elevernas och lärarnas kunskaper och kanske också nå föräldrarna, på så sätt skapa en möjlighet att bredda ÖHF:s medlemsbas.

Projektet inleddes i höstas med information till lärarna i årskurs 4. I samband med denna information fick lärarna tillgång till informationsmaterial, kartor och annat ur ÖHF:s förråd (dessvärre finns det ingen lärobok om Österåkers historia, skriven på ett språk som kan läsas av elever i 10-11-årsåldern!). Därefter har medlemmar i vår förening genomfört ett anse-
nligt

antal bildvisningar och lektioner i de anmälda klasserna. I några klasser har intresset varit mycket stort, i andra något mindre.

När du läser detta har en kvalificeringsomgång genomförts i form av ett skriftligt kunskapsprov, genom vilket vi får fram de tre bästa klasserna i kommunen.

Den 12 maj äger sedan den stora finalen rum i Alceahusets fullmäktigesal. Där möts tremannalag ur tre klasser till en kamp, genom vilken vi kan kora den klass vars elever har störst kunskap om vår kommun. Bortsett från fina priser kan dessa elever glädja sig åt titeln "Vi vet mest om Österåker". Eftersom antalet åhörarplatser i fullmäktigesalen är begränsat och reserverat för klasskamrater och föräldrar kan vi dessvärre inte inbjuda ÖHF:s medlemmar till finalen, men vi hoppas att När radion kommer att sända finalen direkt.

Om fortsatt intresse finns från kommunens skolor att ställa upp i framtiden planerar vi att göra denna satsning till ett årligen återkommande evenemang – ett led i vår strävan att sprida kunskap om vår kommun.

GUNNAR WINBERG

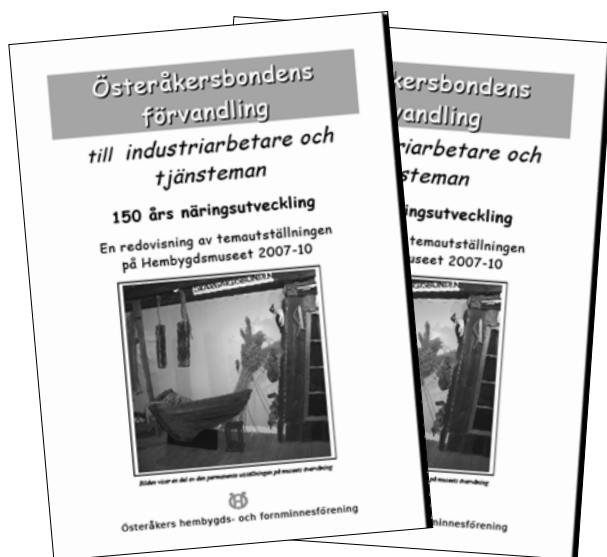
Citatet

"Jag tror att den traditionella boken kommer att samexistera med den elektroniska boken. Om pappersboken försvinner kommer den elektroniska boken att totalt förändra litteraturens natur, i dålig bemärkelse. Mitt intryck är att audiovisuella manicker dramatiskt banaliserar, trivialiserar och utarmar kulturens innehåll. Det tydligaste exemplet på det är TV, och jag skulle också säga internet...."

Mario Vargas Llosa - ang. den elektroniska boken - fr. intervju i SvD 10/12 2010

- "Morfar köpte vanligen sin mat själv: ansjovisburkar bågande av inre störningar, ... hos Arvid Nordquist ostar som verkade ha krupit dit av sig själva från Hovstallets gödselränna."

Per Wästberg ur boken Resa i tysta rum, s 71

Hembygdmuseets temautställningar

Hembygdmuseets båda temautställningar har nu dokumenterats i serien ÖHF:s småskrifter.

Är du intresserad av att ta del av denna intressanta utveckling av Österåkers historia så hör av dig till Hembygdsföreningen med e-post till mail@milstolpen.org eller till Jörgen Thulstrup med epost

till jorgen@thulstrup.se eller per telefon 540 233 59.

Häftet, som är på 84 sidor, kostar 50 kr +25 kr i porto om det skall skickas med post.

Vad hände för 50 år sedan i Österåker?

1961...

Antal invånare i Åkersberga är i årsskiftet 5314.

I februari visning av SIABs nya villor i Orionområdet och nya villor byggs i Åkerstorp av f:a Kärnhus.

Tjänsten som kommunalkamrer ändras till kommunaldirektör.

Österåkers första Lion-klubb invigdes.

Det gamla altarskåpet i Östra Ryds kyrka åter på plats efter konservering.

Måla om ?

**Vi erbjuder kostnadsfritt hembesök med professionell rådgivning - hemma hos er!
Boka tid för ett besök och få tekniska råd och offert på material.**

colorama

Öppettider:

Månd-fred 8 - 18 • lörd 9 - 14 • sönd 10 - 14

Adress: Rallarvägen 7 • **Tel:** 08 540 207 39

www.painthouse.se

SÖNDAGSÖPPET!

HYR "VITA HUSET"

och dansbanan
för

föreningssammankomst • körövning • jubileumsfest
kamratfest • föreläsning • dop • utställning • m m

För bokning och närmare hyresinfo:

Kerstin Lindberg, tfn 070-685 2900 eller
070-923 6242, e-post: svke@telia.com

**ÖSTERÅKERS HEMBYGDS-
OCH FORNMINNESFÖRENING**

Patrik Åkerberg & Calle Niklasson

Elinstallationer

Vi utför även service av
belysning, kraft samt värme hos
företag och privatpersoner!

**ÅKERSBERGA
ELEKTRISKA AB**

Rallarvägen 11 • Åkersberga
Tel. 540 216 05 • www.akersbergaelektriska.se